

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 13.7.2012
C(2012) 4840 final

Vážený pane předsedo,

Komise by ráda poděkovala Senátu PČR za jeho stanovisko k jejím návrhům, které se týkají: 1) pozměněného návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o vytvoření hodnotícího a monitorovacího mechanismu k ověření uplatňování schengenského acquis (KOM(2011) 559 v konečném znění) a 2) nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 562/2006 (Schengenský hraniční kodex) s cílem stanovit společná pravidla pro dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic v mimořádných situacích (KOM(2011) 560). Komise se omlouvá za zpoždění odpovědi.

Ve svém sdělení o migraci přijatém v květnu 2011 Komise uvedla důvody, proč je nezbytné přezkoumat způsob dohledu nad řízením našich vnějších hranic, jakož i způsob, jak by mohly být dočasně znovuzavedeny kontroly na vnitřních hranicích.

Základním východiskem a cílem Komise je, že vzhledem k tomu, že schengenský prostor je výhodou, jež má přínosy pro celou EU, jakákoli rozhodnutí s dopadem na tuto výhodu musí být přijata na úrovni EU, a nikoli individuálně.

Je třeba poznamenat, že oba legislativní návrhy, které jsou předmětem stanoviska Senátu, tvoří balíček vycházející ze závěrů zasedání Evropské rady z června 2011, jehož účelem je posílit správu prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích (schengenského prostoru).

V centru tohoto úsilí zůstává úvaha, která má klíčový význam uznávaný všemi institucionálními subjekty na úrovni EU, totiž že volný pohyb osob v schengenském prostoru je jedním z nejdůležitějších a nejkonkrétnějších výsledků procesu evropské integrace.

Tento výsledek proto musí být zachován a účinně a důvěryhodně posílen.

Pokud jde o návrh na vytvoření hodnotícího a monitorovacího mechanismu k ověření uplatňování schengenského acquis, ve stanovisku Senátu je vyjádřen názor, že by měla být posílena spolupráce mezi členskými státy v oblasti schengenského hodnotícího procesu a že není vhodné přenášet pravomoc na Komisi. Komise souhlasí s tím, že by členské státy měly být intenzivně zapojeny, tak aby v schengenském prostoru mohla být

*Milan ŠTĚCH
Předseda Senátu
Parlamentu České republiky
Valdštejnské náměstí 17/4
118 01 Praha 1
Česká republika*

zachována vzájemná důvěra. Za tímto účelem počítá předložený návrh s tím, že důležitá rozhodnutí v rámci monitorování a hodnocení by měla být vždy přijímána „postupem projednávání ve výborech“, tj. Komisí s podporou kvalifikované většiny členských států zastoupených v daném výboru. V procesu monitorování a hodnocení budou navíc hrát klíčovou úlohu odborníci z členských států, mj. prostřednictvím ohlášených i neohlášených kontrol.

Pokud jde o změny Schengenského hraničního kodexu, návrh stanoví, že jakékoli rozhodnutí o znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích lze provést pouze na základě rozhodnutí Komise přijatého postupem projednávání ve výborech, s výjimkou případů, kdy je z důvodu naléhavosti zapotřebí okamžitého opatření; v takovém případě může členský stát rozhodnutí přijmout jednostranně, ale jen na dobu nejvýše pěti dnů. Znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích by bylo dočasné, s rozsahem omezeným na nezbytné minimum, a přistoupit by se k němu mohlo jen v případě, byla-li nejprve přezkoumána alternativní opatření a je-li znovuzavedení kontrol nezbytné ke zmírnění vážné hrozby pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost na úrovni EU nebo na vnitrostátní úrovni.

Komise vzala na vědomí názory vyjádřené ve stanovisku Senátu, pokud jde o slučitelnost tohoto aspektu návrhu Komise s primárním právem Evropské unie, a zejména s článkem 72 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), který se týká pravomoci členských států k udržování práva a veřejného pořádku a ochrany národní nebo vnitřní bezpečnosti.

Komise plně uznává výhradní odpovědnost členských států za udržování práva a veřejného pořádku a ochranu vnitřní bezpečnosti a domnívá se, že tyto návrhy jsou plně v souladu s touto svrchovanou pravomocí. Je třeba zdůraznit, že čl. 3 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii (SEU), jakož i články 67 a 77 SFEU jasně stanoví, že rozvoj prostoru bez vnitřních hranic, jenž musí umožňovat volný pohyb osob, je pravomocí Unie. Pravidla, jimiž se řídí vytváření a udržování tohoto prostoru bez vnitřních hranic, jsou proto předmětem právních předpisů přijímaných na úrovni Unie. Je tedy zcela v souladu s tímto legislativním režimem, že jakékoli rozhodnutí o výjimce z obecného pravidla – totiž nezbytnosti umožnit volný pohyb uvnitř tohoto prostoru – musí být přijato na úrovni Unie. Navrhovaný postup, kdy může být výkon „prováděcích pravomocí“ Komise kontrolován členskými státy, je třeba vidět v tomto světle.

Rozhodnutí o znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích mají dalekosáhlé lidské a hospodářské důsledky, jejichž dopad je počítován i mimo území daného členského státu. Tato rozhodnutí se vlastně nikdy netýkají čistě vnitrostátních záležitostí: vnitřní hranice jsou již ze své povahy sdíleny nejméně dvěma členskými státy a znovuzavedení kontrol na těchto hranicích má vliv na volný pohyb občanů všech členských států. Proto je důležité zavést mechanismus, který zaručí, že všechna přijatá opatření omezující tento volný pohyb v prostoru bez vnitřních hranic budou nezbytná a přiměřená. Tento mechanismus by měl zajistit, aby rozhodnutí o znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích byla v celé Unii přijímána jednotným způsobem, na základě stejných kritérií, a aby možnost uchýlit se k těmto mimořádným opatřením nebyla zneužívána. Vzhledem k následkům znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích pro celou EU musí být tento mechanismus postaven na unijním základě, kdy se rozhodnutí přijímají na úrovni Unie.

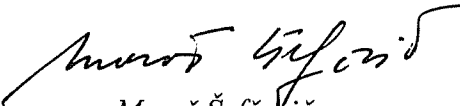
Mechanismus navržený Komisí navíc zajišťuje, aby v případě potřeby mohla být mimořádná opatření přijímána velmi rychle, ale zároveň aby se jim dostávalo kolektivní podpory na úrovni EU. Žádostem členských států o znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích nebo jejich prodloužení bude pravděpodobně vyhověno, budou-li založeny na oprávněných obavách o bezpečnost nebo veřejný pořádek; zamítnuty budou v případech,

kdy budou tyto obavy zjevně neopodstatněné nebo kdy vzhledem k nim nebudou požadovaná opatření přiměřená.

Z uvedených důvodů je Komise přesvědčena, že její návrh nastoluje správnou rovnováhu mezi nutností zavést účinný mechanismus, který umožňuje přijímat opatření k účinné ochraně proti závažným hrozbám pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost, a zároveň zabránit tomu, aby tato opatření zbytečně narušovala prostor bez kontrol na vnitřních hranicích.

Komise doufá, že tímto odpověděla na obavy vyjádřené ve stanovisku Senátu, a těší se na pokračování vzájemného politického dialogu.

S úctou

Maroš Šefčovič
místopředseda